

Нетяга Сергій

аспірант

Науковий керівник: д.е.н., професор **Чикуркова А.Д.**
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ НА СВІТОВОМУ РИНКУ М'ЯСА ПТИЦІ

Птахівництво – найшвидше, найекономічніше галузь тваринництва, яка при порівняно незначних затратах праці й кормів дає за короткий час високоякісну продукцію (доросла птиця, молодняк птиці, інкубаційні і харчові яйця, продукти забою і переробки, пух та пір'я, тощо), що широко використовується не тільки в харчовій і легкій промисловості, а й парфумерній, мікробіологічній промисловості та медицині. Забійний вихід птиці становить 80 % і більше, а вихід їстівних частин птиці – 67% [1, с. 4-6].

На сьогодні птахівництво – єдина галузь тваринництва, яка протягом останніх років стабільно утримувала позитивну динаміку виробництва. Поголів'я птиці всіх видів в Україні, починаючи з 2000 року, до 2013 року постійно збільшувалось. При цьому чітко відслідковується тенденція до зростання поголів'я птиці саме в сільськогосподарських підприємствах – з 25 млн голів у 2000 році до 132 млн голів у 2013 році. На кінець 2014 року поголів'я в сільськогосподарських підприємствах складало 122 млн голів, і за 2015 рік воно зменшилось до 118 млн гол. [2].

Відповідно, споживання м'яса птиці зросло із 13,9 кг на душу населення в 2005 році до майже 24,8 кг у 2014 році. В минулому році споживання зменшилось до 24,2 кг, що обумовлено зменшенням виробництва, хоча це зниження і найменше серед усіх видів м'яса [2].

Що стосується світового експорту, то у 2016 році він зріс на 5% до рекордних 10,8 млн тонн, в основному за рахунок США і Бразилії, на частку яких припадає дві третини світової торгівлі. Стимулювання експорту відбуватиметься за рахунок розширення доступу на ринки інших країн, зняття обмежень на постачання

продукції птахівництва з США, які були введені минулого року через спалахи пташиного грипу, зростання попиту на китайському ринку і знеціненніям бразильського реалу.

Проте, починаючи з 2008 року відбувається постійне зменшення частки експорту м'яса птиці головних країн-експортерів США та Бразилії.

За цей час частка Бразилії в світовому експорті зменшилась із 42% до 34%, а США – з 33% до 28%. У той же час збільшилась частка в світовому експорті таких країн, як ЄС (з 9% до 13%), Таїланду (з 4% до 6%), інших країн (з 7% до 13%). У найближчій перспективі країни ЄС також будуть втрачати свої експортні позиції, натомість зростатиме частка саме інших країн у загальному експорті м'яса птиці. Це пов'язано зі стрімким розвитком виробництва в країнах, які до цього часу вважалися нетто-імпортерами. Країни з першої десятки за обсягами в світовому виробництві протягом останніх років значно збільшили власне виробництво і відповідно з'явилися більші можливості для експорту продукції на інші ринки. Протягом останніх років темпи росту експорту в інших країнах значно перевищують темпи росту експорту в країнах – традиційних експортерах (США і Бразилія), що і призвело до зменшення їхньої частки експорту. Мова йде про такі країни, як Росія, Мексика, Туреччина, Індія, Південна Африка, Аргентина, Канада, Чилі. Яскравий приклад – Україна, яка протягом останніх років не лише змогла досягти самозабезпечення в м'ясі птиці, а й розпочати експорт на зовнішні ринки.

Таблиця 1

Експорт м'яса бройлерів (тис. тонн)

Країна	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
США	3093	3067	3161	3300	3332	3112	3866	4057
Бразилія	3222	3272	3443	3508	3482	3558	3841	4090
ЄС	752	960	1084	1091	1083	1133	1177	1180
Таїланд	379	432	467	538	504	546	622	630
Китай	291	379	423	411	420	430	401	375
Туреччина	86	110	206	284	337	379	321	340
Аргентина	178	214	224	295	334	278	212	225
Україна	18	32	43	75	141	175	162	165

Канада	147	147	143	141	150	137	133	150
Білорусь	21	38	74	105	105	113	135	100
Чилі	87	79	90	93	88	87	99	105
Інші	159	147	213	247	298	332	304	338
Світовий експорт	8433	8877	9571	10088	10274	10480	10273	10755

Джерело: розраховано автором за даними Державної служби статистики України.

Як видно з табл. 1, у 2015 році експорт м'яса птиці з України складав 162 тис. тонн, що на 13 тис. тонн менше, ніж у 2014 році. За 2015 рік до країн ЄС було експортовано 27,8 тис. тонн м'яса птиці та м'ясопродуктів, і з цим показником Україна займає 3 місце серед країн-експортерів до ЄС. За 7 місяців 2016 року експортовано 131 тис. тонн м'яса птиці, що на 45% більше, ніж у 2015 році. Основними країнами-імпортерами м'яса птиці є Ірак (30%), Єгипет (10%), Казахстан (8,6%), Нідерланди (6,3%), Узбекистан (4%).

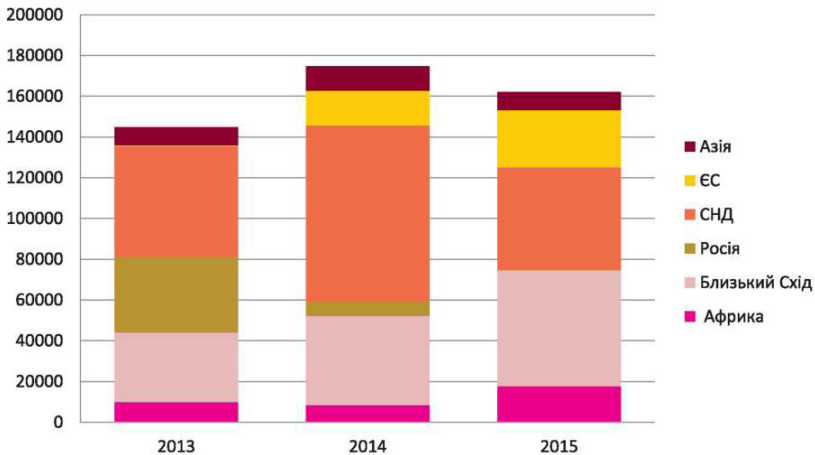

Рис. 1. Експорт м'яса птиці з України, тонн

Одним із найбільш нагальних питань для галузі птахівництва є просування вітчизняної продукції на зовнішні ринки. Як бачимо, протягом останніх років Україна значно розширила географію експорту в цьому напрямку, однак є ключові ринки, які поки

що недоступні для нашої продукції. Тому підтримка державних органів, зокрема Мінагрополітики та Держпродспоживслужби, у вирішенні цих питань є одним із визначальних факторів.

Проте, якщо узагальнити показники виробництва, імпорту і експорту м'яса птиці в Україні, то побачимо що виробництво збільшується, імпорт зменшується, а експорт має тенденцію до збільшення. Це свідчить про те що дана галузь набуває динамічного розвитку в подальшій перспективі (рис. 2).

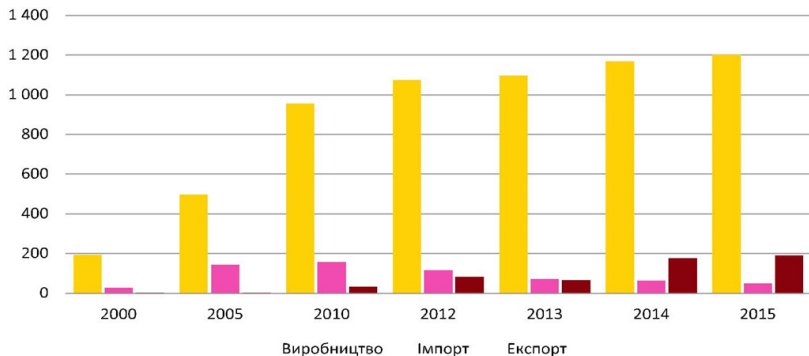

Рис. 2. Виробництво, експорт та імпорт м'яса птиці в Україні, тис. тонн

Також, варто зазначити, що у 2015 році Урядом України, і зокрема Міністерством аграрної політики України, було прийнято значну кількість нормативних актів, які стосувалися питань дерегуляції підприємницької діяльності в агропромисловому комплексі [3]. Це дало позитивні сигнали для бізнесу щодо подальшого реформування сектору та зменшення адміністративного впливу на нього. Разом із тим, існують питання, які потребують ще вирішення та сприятимуть подальшому розвитку аграрного сектору. Зокрема, це завершення реформування системи контролю за безпечністю та якістю продуктів харчування, відміна цінового регулювання на продукти харчування тощо.

Список використаних джерел

1. Лановська М. Г. Тваринництво: поради для фермерів / М. Г. Лановська, Р. М. Черненко, І. М. Гурський. – К.: Вища школа, 2001. – 167 с.

2. Сільське господарство: Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Союз птахівників України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.poultryukraine.com/>

Nohachevskyi Oleksandr

PhD student

Scientific adviser: Doctor of Economics, Professor Chikurkova A.D.

State Agrarian and Engineering University in Podilya,

Kamenets-Podilsky, Ukraine

**REALIZATION OF THE STATE STRATEGY
FOR THE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL
SECTOR 2015-2020 IN UKRAINE.
WHAT ARE THE ECONOMIC MODELS TO APPLY?
WHAT TO TEACH?**

In October 2015, the Government of Ukraine approved the «Integrated Strategy and Action Plan for Agricultural Lands Development in Ukraine for 2015-2020» [1]. Definitely important document, which defines the ten major priorities of the reforms:

1. Business climate and counteraction to corruption, creation of a stable legal system that meets international and European standards, in particular by implementing the Association Agreement between Ukraine and the EU.

2. Land reform.

3. Institutional reform of the Ministry of Agrarian Policy, state enterprises, institutions, organizations belonging to its sphere of management.

4. Food security.

5. Taxation.

6. Development of agricultural food chains of added value.

7. Rural development – revival of Ukrainian village.

8. Access to international markets, trade policy and export promotion.

9. Agrarian Science, Education, Innovation and Advisory Services.